

RTU studiju kurss "Modulis "Sākumizglītības skolotājs (4.–6. klase)": Sociālā un pilsoniskā joma: Vēsture"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1080
Nosaukums	Modulis "Sākumizglītības skolotājs (4.–6. klase)": Sociālā un pilsoniskā joma: Vēsture
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Ivita Pelnēna - Lektors
Mācībspēks	Vladislavs Malahovskis - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	<p>Studiju kursa mērķis ir veidot izpratni par Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures saturu un tā pielietošanu mācību procesa realizācijā sākumizglītībā. Studiju kurss orientēts uz pēctecīgu teorētisko zināšanu un praktiskās darbošanās pilnveidošanu, iepriekš apgūstot studiju kursus "Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības I" un "Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības II".</p> <p>Studiju kursa apgūvē studenti iegūs zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību satura vēsturē plānošanā un realizācijā. Studenti gūst priekšstatu par vēstures mācību priekšmeta saturu 4. – 6. klases ietvaros, integrācijas iespējām ar sociālajām zinībām. Studiju kursa apguves rezultātā studenti pratīs vadīt mācību procesu vēsturē, mācību satura īstenošanā jēgpilni pielietojot mācību metodes un kvalitatīvi izmantojot IKT.</p>
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	<p>Studiju kursa mērķis: Studiju kursa mērķis ir veidot Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas un "Skolotājs" profesijas standartam atbilstošas profesionālās kompetences; gūt priekšstatu par vēstures saturu, lai apgūtu skolotāja profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās zināšanas, prasmes, attieksmes un kompetences.</p> <p>Studiju kursa uzdevumi: 1. Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas/ vēstures mācību priekšmeta realizāciju reglamentējošu dokumentu (standarta un programmas) analīze. 2. Vēstures mācību satura un metodisko prasību apguve 4. - 6.kl. posmā. 3. Vēstures un sociālo zinību satura integrācijas iespējas sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā. 4. Mācību tematiskā plāna un stundu plānu izstrāde, stundu prezentēšana un refleksija. 5. Mācību paņēmieni un metožu analīze, mācību sasniegumu vērtēšanas formu un metodisko paņēmieni apguve sociālās un pilsoniskās jomas/ vēstures mācību priekšmeta kontekstā.</p>
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laika izpratne vēstures apgūvē. Laika līnija. Hronoloģija. 2. Mācību materiālu izstrāde skolēniem. 3. Vēstures avotu analīze. 3. Pārmaiņas vietās un sabiedrībā laika gaitā. 4. Tematiskā plāna un stundu izstrāde un prezentācija. Vērtēšana. 5. Gatavošanās noslēguma testam par 20/21.gs. Latvijas vēsturi.

Literatūra	<p>Obligātā/Mandatory:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dirbe, M. (2006). Mij kultūras izglītības daudzveidība. Rīga. RaKa 2. Goldmans, J. (2007). Latvijas un pasaules vēsture. Notikumi, jēdzieni, personības. Rīga. Zvaigzne ABC. 3. Skangale, L. (2000). Latvijas valsts svētku, atceres un atzīmējamās dienas. Rīga. Zvaigzne ABC. 4. Tankersley, D. (2016.) KVALITATĪVA PEDAGOĢIJA: ZINĀŠANAS PRAKSĒ KVALITATĪVAS PEDAGOĢIJAS PRINCIPI UN TĒ ĪSTENOŠANAS VADLĪNIJAS. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. 5. Hahele, R. (2006). Pašnovērtējums mācību procesā. Rīga. RaKa. 6. Krastiņa E., Pipere A. (2004). Mācību sasniegumu pašizvērtēšana. Rīga. RaKa. 7. Laure, M., Purēns, V. (2016). Latvijas vēstures palīgrāmātiņa (1. sējums). Rīga. RaKa. 8. Laure, M., Purēns, V. (2016). Latvijas vēstures palīgrāmātiņa (2. sējums). Rīga. RaKa. 9. VISC (2017). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura unpieejas apraksts. Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta Nr. 8.3.1.1./16/I/002 http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Catlaks, G. (2018). Mācību satura un pieejas uzsvāri jaunajā pamatzglītības standartā. http://izm.gov.lv/images/aktualitates/2018/IZM-preses-konference-Guntars-Catlaks_Bajaruns_11102018_.pdf 2. Čipulis, D. (2006). Latvijas vēsture. Notikumi, hronoloģija, vēsturiskās personas. Rīga. Zvaigzne ABC. 3. Goldmans, J., Klints, V., Klišāns, V. (2018). Latvijas vēstures ilustrēta hronoloģija. Rīga. Zvaigzne ABC. 4. Ministru kabineta noteikumi Nr. 747, "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem" (skatīt 3. pielikumu) - https://likumi.lv/ta/id/303768 5. Purēns, V. (2006). Kā mācīt vēsturi. Rīga. RaKa. Kakse, V. (2017). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts. Sk. I. 04.11.2018. http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf 6. Dirbe, M. (2006). Mij kultūras izglītības daudzveidība. Rīga. RaKa 7. Goldmans, J. (2007). Latvijas un pasaules vēsture. Notikumi, jēdzieni, personības. Rīga. Zvaigzne ABC. 8. Skangale, L. (2000). Latvijas valsts svētku, atceres un atzīmējamās dienas. Rīga. Zvaigzne ABC. 9. Tankersley, D. (2016.) KVALITATĪVA PEDAGOĢIJA: ZINĀŠANAS PRAKSĒ KVALITATĪVAS PEDAGOĢIJAS PRINCIPI UN TĒ ĪSTENOŠANAS VADLĪNIJAS. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. 10. Hahele, R. (2006). Pašnovērtējums mācību procesā. Rīga. RaKa. 11. Krastiņa E., Pipere A. (2004). Mācību sasniegumu pašizvērtēšana. Rīga. RaKa. 12. Laure, M., Purēns, V. (2016). Latvijas vēstures palīgrāmātiņa (1. sējums). Rīga. RaKa. 13. Laure, M., Purēns, V. (2016). Latvijas vēstures palīgrāmātiņa (2. sējums). Rīga. RaKa. 14. VISC (2017). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts. Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta Nr. 8.3.1.1./16/I/002 http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf <p>Citi informācijas avoti/Other sources of information:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 100 grāmatas par Latvijas vēsturi - https://www.dbt.lv/upload/100grLatVest.pdf 2. Gagne's Nine Levels of Learning - http://szmc.edu.pk/Files_pdf/material%20final%20DME.pdf223 3. Kivijs, Dž., Čekrūns, B. (2015). Līmeņu noteikšana un mācīšanās rezultātu noteikšana (Līmeņu aprakstu izmantošana 21. gadsimtā). Pieejams: http://www.nki-latvija.lv/content/files/Level%20Setting.pdf 4. Projekta "Latvijas valsts pamati, vēsture un mūsdienas" ietvaros izveidota metodika. Pieejams: http://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/macibu-materiali/latvijas-vestures-pamati-vesture-un-musdienas-74/ 5. Saleniece, D. (2011). Mācību stundu piemēri Latvijas vēsturē 6. klasē. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/macstpiem_vesture.pdf 6. Klišāns, V., Nudiens, A. (2019). Aktualitātes mācību saturā: sociālā un pilsoniskā
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nav nepieciešamas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Mācību saturs sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā kontekstā ar vēstures mācību saturu. Sasniedzamie rezultāti, beidzot 6. klasi. Mācību satura būtība – specifika, apguves secība un sasniegams rezultāts un pēctecība. Starppriekšmetu saikne – sociālās zinības, dabas zinības, latviešu valoda un literatūra u.c.	2	8	2	10
2. Vēstures jēdziens, vēstures kā zinātnes izpratne. Vēstures palīgnozāres, to nozīme vēstures pētīšanā. Informācijas līdzekļi, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās. Vēstures avoti.	4	8	2	12
3. Laika izpratne, tās veidošanās – cikliskais un hronoloģiskais laiks, tā izpausmes. Laika līnija.	4	12	2	14
4. Mācību procesa plānošana. Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē. Metodisko materiālu un līdzekļu pielāgošanas iespējas atbilstoši mācību saturam, vecumam, pieejamajiem resursiem, specifiskajām vajadzībām. 4.1.Lielā ideja: Katrs cilvēks ir unikāls. Apguves tematika un metodika 4.2.Lielā ideja: Cilvēki veido attiecības ar citiem cilvēkiem. 4.3.Lielā ideja: Demokrātiska valsts. Latvija un Eiropas valstis. Apguves tematika un metodika. 4.4. Lielā ideja: Pārmaiņas sabiedrībā laika gaitā. Latvijas vēstures notikumi. Apguves tematika un metodika. 4.5.Lielā ideja: Latvijas kultūra, tās saikne ar Eiropas un pasaules kultūru. Apguves tematika un metodika.	18	14	8	18
5. Vērtēšana 4. - 6.kl.mācību priekšmetā sociālās zinības un vēsture.	4	10	2	14
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Zina pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās mācību jomas/ vēstures satura sniedzamos rezultātus 6.klasi beidzot.	Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs). Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.
2. Zina sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību satura apguvei aktuālās skolēncentrētas mācību vides pazīmes.	Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs) Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.
3. Zina interaktīvas mācību formas un paņēmienus jēgpilna vēstures mācību procesa nodrošināšanai.	Laika līnija. Prezentācija.
4. Zina, kā izmantot daudzveidīgus formātīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību satura apguves procesā.	Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs) Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.
5. Zina un prot izmantot sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību mācību satura plānošanā pieejamos resursus.	Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs). Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.
6. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt ar Sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību satura apguvi saistīto zinātnisko un metodisko literatūru.	Informācijas grupēšana (uzdevuma veidu un notikumu skaitu students izvēlas pats. Jābūt uzdevuma aprakstam un atbildēm). 1. Par gadiem, gadsimtiem, gadu tūkstošiem (sagatavot materiālu, kur skolēnam jāsaprot informācija par notikumu- gadu- gadsimtu-ja iespējams, gadu tūkstoši). 2. Par laika līniju (sagatavot materiālu, kur skolēnam dota laika līnija (ar p.m.ē. un m.ē.) un jāsaprot informācija: gads- notikums, jāatliek uz laika līnijas, jāizprot, kurš notikums senāks).
7. Spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, mācību metodes un metodiskos paņēmienus skolēnu sociālo prasmju attīstībai, saistot to ar mācību saturu sociālajā un pilsoniskajā jomā.	Kādas lietas stāsts (Manas ģimenes relikvija) Prezentācija (attēls ar avotu, kā nonācis ģimenē, uz kādu laiku attiecas, ko stāsta par vēsturisko laikposmu, ja redzami cilvēki- pastāstīt par tiem).
8. Spēj integrēt vēstures un sociālo zinību saturu sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā.	Kādas lietas stāsts (Manas ģimenes relikvija) Prezentācija (attēls ar avotu, kā nonācis ģimenē, uz kādu laiku attiecas, ko stāsta par vēsturisko laikposmu, ja redzami cilvēki- pastāstīt par tiem).
9. Prot izmantot formātīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus vērtēšanā, lai motivētu skolēnu vēlēšanos pilnveidot savas sociālās prasmes un zināšanas par Sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību saturu.	Manas pilsētas/ vietas/kultūrvēsturiska objekta vēsture. Prezentācija (attēli, teksts, izmantotā literatūra).
10. Spēj veidot skolēncentrētu mācību vidi sociālās un pilsoniskās mācību jomas/vēstures mācību satura apguvei pedagoģiskajā procesā.	Manas pilsētas/ vietas/kultūrvēsturiska objekta vēsture. Prezentācija (attēli, teksts, izmantotā literatūra)
11. Spēj sadarboties ar kolēģiem, izvirzīt kopīgus mērķus skolēnu sociālo prasmju attīstībai un plānot to sasniegšanu.	Tematiskais plāns.Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs). Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.
12. Spēj orientēties mācību jomas aktualitātēs un izmantot digitālos risinājumus mācību satura izveidei.	Apģūt teoriju par Latvijas vēstures faktiem un notikumiem 20/21. gs
13. Spēj modelēt interaktīvu mācību stundu, atbilstoši sniedzamajiem rezultātiem, izmantojot dažādas stratēģijas, mācību līdzekļus un tehnoloģijas.	Kādas lietas stāsts (Manas ģimenes relikvija) Prezentācija (attēls ar avotu, kā nonācis ģimenē, uz kādu laiku attiecas, ko stāsta par vēsturisko laikposmu, ja redzami cilvēki- pastāstīt par tiem).
14. Spēj izstrādāt dažāda izzināšanas līmeņa jēgpilnus, kompleksus uzdevumus un atbalstu to risināšanai, piedāvāt vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņa aprakstus.	Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs). Blokstundas prezentācija. Vērtēšana.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Tematiskais plāns Kā izzināt sava novada, tuvākās apkārtnes vēsturi? 14 –16 mācību stundas (grupu darbs)	20
Kādas lietas stāsts (Manas ģimenes relikvija) Prezentācija (attēls ar avotu, kā nonācis ģimenē, uz kādu laiku attiecas, ko stāsta par vēsturisko laikposmu, ja redzami cilvēki- pastāstīt par tiem)	20
Manas pilsētas/ vietas/kultūrvēsturiska objekta vēsture. Prezentācija (attēli, teksts, izmantotā literatūra)	20
Blokstundas prezentācija	20
Noslēguma tests par 20/21.gs. Latvijas vēsturi	20

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0	*		